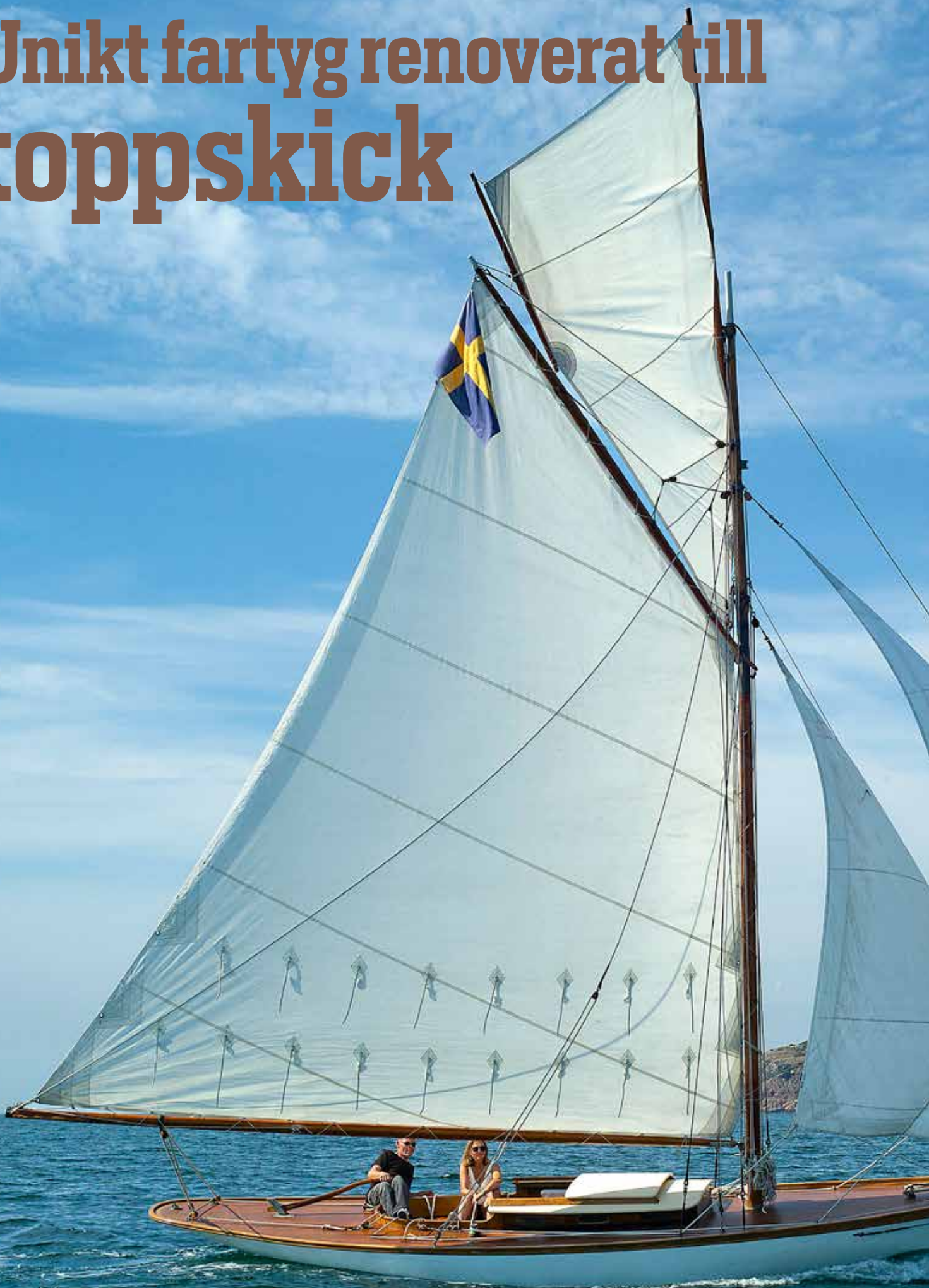

Unikt fartyg renoverat till toppskick

Efter två års genomgripande renovering seglar nu Henrik Bager klippern Bel 'Rose ut från hemmahamnen i Mölle. Sedan många år tillbaka är han stolt ägare till ett av Sveriges vackraste segelfartyg. Text: Jerker Norlander Foto: Jerker Norlander och Ravanis

BEL 'ROSE BYGGDES 1894 som lottbåt för GSS, Göteborgs Segelsällskap, som 1897 blev GKSS. Bakom ritningen stod Albert Andersson och varvet som byggde var Petter Johanssons varv på Lindholmen.

På den här tiden var det vanligt att olika segelsällskap beställde lottbåtar dels för att förstärka klubbens ekonomi, dels för att stötta lokala båtbyggare. Lotteribåten var även ett sätt att popularisera seglingen där de stod väl synliga under tiden som lottförsäljningen pågick. Dåtidens lottbåtar var ofta lite mer påkostade vanliga bruksbåtar och kapp-seglades flitigt.

När den för sin tid extrema Bel 'Rose ställdes upp som lottbåt blev det början på en ny tid för kappseglande nöjesbåtar och intresset för att tävla med bruksbåtar avtog markant.

Det sägs att Albert Andersson under några år samarbetade med marinarkitekten Nathanael Herreshoff från Bristol, Rhode Island, USA. Herreshoff, "Trollkarlen från Bristol" var dåtidens mest berömda båtkonstruktör och ritade en följd av obesegrade America's Cup-försvare under åren 1893-1920. Hereshoffs Gloriana sjösattes 1891 och vann det mesta som gick att vinna.

När Albert Andersson kom hem från USA ritade han en lottbåt som helt klart

fick dragen från Gloriana.

Bel 'Rose första år blev krokiga. Den första kappseglingen blev ett misslyckande och ägaren sålde båten vidare till Jönköping för att hon sedan skulle få Vadstena som hemmahamn. Redan då var hon förmodligen ombyggd och den lilla rorsmansbrunnen var bytt mot en stor öppen sittbrunn, bekväm för långfärdssegling. 1955 renoverades hon men när hon återfanns 1975 var det inget som var likt den ursprungliga Bel 'Rose. Det mesta var utbytt, namnet var ändrat till Mari den Mariga, och skrovet hade en anskrämlig grön färg.

HENRIK BAGER, BÅTENS nuvarande ägare, kallar perioden för "den stora vandaliseringen".

- Till och med den magnifika klipperstävsten var nerhyvlat och utträtad, säger han, och skakar på huvudet.

1975 fanns en annons i Dagens Nyheter: "Klipper, mod äldre, 6-8 m, köpes av entusiast". Det kom bara ett svar och det var från ägarna till Mari den Mariga. Sannolikt var det den annonsen som räddade Bel 'Rose. Det var vänner till Henrik Bager som letade båt via annonsen och ett år senare gick han själv in som delägare. Efter några år med andra ägare köpte Henrik Bager tillbaka båten 1984.

Efter 124 år hade tidens tand gått hårt åt Bel 'Rose och en renovering var ett måste.

- Har man en sådan här båt så har man också ett ansvar, säger Henrik Bager.

BRÖDERNA MATHIAS OCH MARTIN RAVANIS driver Nyhamns Säg & Båtbyggeri i Bräcke i Nyhamns-läge. De är legendariska båtbyggare som har specialiserat sig på renovering av bruksbåtar. Efter ett lyckat detektivarbete hittade de originalritningarna till Bel 'Rose hos Historiska kommittén i GKSS. Där hittade de även gamla fotografier som de har haft stor nytta av, allt för att återskapa de vackra linjer som Bel 'Rose ritades med en gång i tiden.

- På den här tiden var detta en Ferrari i båtvärlden, intygar både Martin och Mathias.

Det är många som gått på bryggan i Mölle och beundrat Bel 'Rose för det fina skick hon befann sig i.

- Men när vi fick in henne i verkstaden och började titta närmare upptäckte vi att mycket var rena synvillan, säger Henrik Bager.

Efter en genomgående undersökning beslutades att ta bort däck helt. Det var i mycket dåligt skick och vid ett tidigare renoveringsarbete hade däcksplankorna ersatts med plywoodskivor som täckts av ett tunt lager teak. Fukt hade stängts in i aktern och det luktade starkt av mögel som från en väl mogen Roquefortost. Däcksbalkar och knän hade klarat sig bättre. De var i extremt fet kärnfura och ek och var helt friska. Större delen av bordläggningen var bra och det var bara det översta bordet som behövde bytas. Även kölen fick godkänt.

Det enda som inte hängt med från originalritningen är rorsmans lilla brunn. Den har byggts om till en större sittbrunn.

- Det var nödvändigt, skrattar Hans Berger. När jag jämförde mitt eget midjemått med originalets sittbrunn, förstod jag att det skulle bli problem. Kanske skulle jag komma ner i brunnen, men jag skulle inte komma upp igen.

PÅ 1970-TALET BYTTES den ursprungliga vackra gaffelriggen ut mot en folkbåtsrigg. Efter några år fick Bel 'Rose en ny gaffelrigg, som inspirerats av Mejt, Anders Zorns välkända segelbåt. Vid närmare forskning visade det sig, att Bel 'Rose och Mejt ritats av samma konstruktör, Albert Andersson.

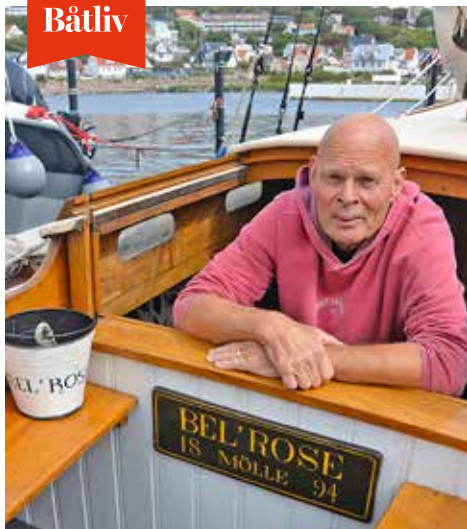
- En renovering börjar oftast med en skogs promenad, berättar Martin Ravanis. Då går vi ut och letar ek som är krumväxt och passar efter våra mallar. Vi sågar själva för att ha full kontroll på virket och använder bara kärnvirke.

Modern naturvård har gjort det svårare att

Fakta Bel 'Rose

Konstruktör:	Albert Andersson
Varv:	Petter Eliassons varv, Lindholmen, Göteborg
Längd ö a:	9,3 m
Längd v l:	5,9 m
Bredd:	2,3 m
Vikt:	3,5 ton
Segelarea:	55 m ²

Bel 'Rose under segel med Kullahalvön i bakgrunden. Foto: Ravanis.

Henrik Bager.

hitta rätt virke. En del av det virke som fällt ska nu ligga kvar på marken för att bli krypin för insekter.

– Skogarna i Värmland brukar få släppa till furan och från Kanada kommer Oregon Pine, tillägger Mathias Ravani.

Burre Hellmans stiftelse och Djurgårdsvarvet har bidragit starkt till att renovering kunde genomföras.

SEGELEGESKAPERNA HAR INTE renoverats bort.

– Hon seglar lätt på vattnet som en svan, lovordar Henrik Bager. Det är en godvädresbåt. Upp till sex m/sek kan jag föra fullt ställ,

Mathias och Martin Ravanis.

men sedan börjar jag minska. Toppseglet går först och vid åtta m/sek tar jag ett rev i storen. Eftersom jag oftast seglar ensam är det skönt att ha en så välbalanserad båt som Bel' Rose. Det är inga problem att släppa rodret och gå föröver och arbeta. Under däck finns en liten Albin O1 på fem hk om det helt skulle blåsa ut.

Fullt ställ betyder 55 kvadratmeter.

– Hon är mycket lättdriven med bästa läge på halv vinden. Det är en typisk dagsegelare och jag använder henne bara till det, säger Henrik. Däcket läckte ju som ett såll tidigare så jag kom aldrig in i långfärdsseglandet. Min insats i projektet har varit att leta fram fakta

om Bel' Rose, dränka in henne i linolja och terpentin och segla henne, skrattar han.

RYKTET OM ETT gott hantverk sprider sig.

Bel' Rose utsågs 2021 till vinnare av Classic Boat Award för ”best restoration under 40 feet” av den engelska båttidningen Classic Boat. Prisutdelningen på världens äldsta segelklubb, The Royal Thames Yacht Club i London, blev inställd, i stället blev det en enkel prisceremoni på en nysågad ekstock på varvet. 2018 vann bröderna Ravanis Classic Boats Award för renoveringen av sillbåten Bessie. ☺

Ett bekymmersfritt båtliv

Mer ström • Snabbare laddning • Mindre vikt • Längre livslängd

5 gånger
längre
livslängd

Många användare av Skanbatts litiumbatterier menar att de inte längre behöver fundera på hur mycket ström som finns kvar i batteriet eller när det är dags att ladda. De kan istället bättre njuta av det goda livet på sjön!

Läs mer på kgk.se/skanbatt

